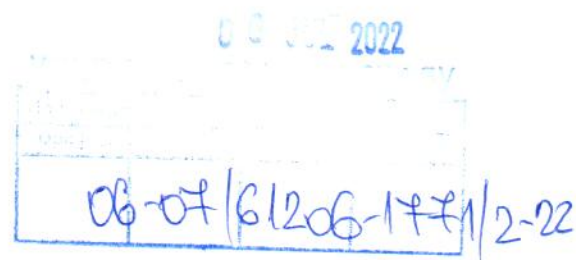

**ВЕЋУ ЗА СТУДИЈЕ ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ**

Одлуком Већа за студије при Универзитету у Београду од 16. маја 2022. године именована је Комисија за оцену и одбрану мастер рада под насловом „Субверзија - необавештајна активност служби безбедности у остваривању спољнополитичких циљева“, кандидата Николе Јеликића (студијски програм: Тероризам, организовани криминал и безбедност) у саставу:

1. проф. др Ненад Путник, ментор (Факултет безбедности)
2. проф. др Драган Симеуновић (Факултет политичких наука)
3. проф. др Ивана Дамњановић (Факултет политичких наука)

Након што је прегледала текст мастер рада, Комисија подноси Већу за студије при Универзитету у Београду следећи

РЕФЕРАТ

о оцени мастер рада

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Кандидат Никола Јеликић рођен је 03.02.1994. године у Зрењанину где је и одрастао. Завршио је Зрењанинску гимназију, друштвено-језички смер, након чега уписује Факултет политичких наука 2013. године. Успешно завршава основне академске студије, те након тога уписује мастер модул „Тероризам, организовани криминал и безбедност“. Током студије био је координатор на међународном пројекту који се бавио темом забране нуклеарног оружја „International Campaign to Abolish Nuclear Weapons“. Такође је радио при Уједињеним нацијама за развој (УНДП) као консултант за Циљеве одрживог развоја годину дана, а потом је стажирао при Министарству спољних послова Републике Србије. Тренутно је запослен као агент техничке подршке при америчкој фирми „Прокторио“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Мастер рад под насловом „Субверзија - необавештајна активност служби безбедности у остваривању спољнополитичких циљева“, кандидата Николе Јеликића урађен је на 77 страна текста са одговарајућом литературом. Структуру рада осим увода и закључка чине четири поглавља која су подељена на одговарајући број потпоглавља.

У поглављу „Појмовно одређење и значај субверзије“, кандидат указује на постојање проблема дефинисања субверзије, с обзиром да не постоји универзална и општеприхваћена дефиниција. Постојање различитих схватања и гледишта на субверзивно деловање, као сложеног облика политичког насиља, заправо често зависи од потребе и проблема са којим се сусреће свака од држава. Кандидат наводи да јасно дефинисање субверзивне делатности треба да буде циљ сваке владајуће структуре и безбедносног система, у циљу успешне идентификује потенцијалних претњи.

У наредном поглављу под насловом „Развој служби безбедности и субверзије кроз историју“, кандидат Јеликић елаборира о историјском развоју обавештајних служби, као и њиховим претечама, од периода Антике, преко средњег века, до данашњих дана. Представљајући историјски преглед развоја обавештајне и субверзивне делатности, указано је на потребу за формирањем посебних одељења и служби која ће се директно бавити овим пословима. Такође, кроз историју је приметан развој мисли и схватања да се спољнополитички циљеви могу постићи и без започињања отвореног оружаног сукоба.

Након тога, у поглављу „Службе безбедности и субверзија – пример Русије и Француске“ кандидат објашњава да разумевање пракси спровођења субверзивне делатности других држава пружа могућност изучавања и примењивања туђих искустава. У наставку поглавља дат је приказ компаративне анализе обавештајних служби Француске и Русије, као и начина спровођења субверзивне делатности у остваривању спољнополитичких циљева. Описане су тренутне обавештајне службе обе државе које имају потенцијала и надлежности за спровођење субверзије.

У завршном делу рада под насловом „Субверзија - необавештајна активност служби безбедности у остваривању спољнополитичких циљева“

кандидат Јеликић указује да свака држава у геополитичкој сфери мора имати дефинисане краткорочне или дугорочне спољнополитичке циљеве. У том смислу, у овом поглављу приказане су детерминанте спољне политике, односно начин на који државе одређују спољну политику, а самим тим формулишу и спољнополитичке циљеве. Кандидат наводи факторе који условљавају и одређују правац и циљеве спољне политике држава, као и начин на који се субверзивна делатност може искористити и поставити у теоријски оквир спољнополитичких циљева.

У закључним разматрањима резимирани су резултати истраживања. Кандидат закључује свој рад тврдњом да субверзивна делатност у савременом свету представља значајно средство обавештајних служби и државама при испуњавању претходно дефинисаних спољнополитичких циљева. Управо ова карактеристика испуњавања спољнополитичких циљева без отвореног оружаног сукова представља примамљивост субверзије. Јасно одређивање уопштене стратегије, компетентност служби, конкретних акција и идентификација вредности значајних за једну и другу страну одређује успешност субверзије. У неку руку субверзија се може схватити као под врста тоталног рата, сложена друштвена појава која постављена тако, никада не престаје, и наставља без ограничења, правила и конвенција. Значај субверзивне делатности, данас, и у блиској и даљој будућности ће наставити да расте, нарочито са даљим развојем технологије и средстава комуникације, закључује кандидат.

ЗАКЉУЧАК

На основу анализе мастер рада „Субверзија - необавештајна активност служби безбедности у остваривању спољнополитичких циљева“, кандидата Николе Јеликића, чланови Комисије су сагласни у оцени да је рад урађен у складу са пријавом и да је резултат одговарајућег самосталног *теоријског* истраживања. Користећи адекватне методе кандидат је успео да на методолошки добар начин анализира и изложи све релевантне сегменте одабране теме. Истраживањем кандидата избор теме је потврђен као ваљан, проверене су основне хипотезе, добро је осмишљена и развијена основна концепција и структура рада. Адекватан методолошки приступ којим се

кандидат служио, као и резултати спроведеног истраживања, дају довољно основа за позитивну оцену овог мастер рада.

Имајући у виду резултате спроведеног истраживања и наведене констатације, Комисија сматра да је мастер рад „Субверзија - необавештајна активност служби безбедности у остваривању спољнополитичких циљева“, кандидата Николе Јеликића, испунио услове за јавну одбрану.

У Београду, 06.07.2022.

Комисија:

1. Проф. др Ненад Путник

2. Проф. др Драган Симеуновић

3. Проф. др Ивана Дамњановић